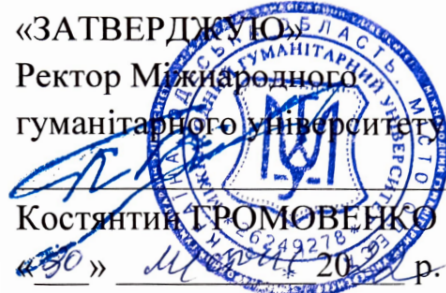

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор Міжнародного
гуманітарного університету
Костянтин ГРОМОВЕНКО
«30» М. 2022 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Назва практики	навчальна виробнича
Ступінь освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність:	053 Психологія
Освітня програма	Психологія

Одеса 2022

Лист погодження

Наскрізна програма проходження практики здобувачами фахової передвищої освіти Медичного фахового коледжу Міжнародного гуманітарного університету

«РОЗРОБЛЕНО»

Цикловою комісією зі спеціальності «Психологія»
Протокол № 2 від 27.10.2022

«ПОГОДЖЕНО»

Голова педагогічної ради
Медичного фахового коледжу Міжнародного гуманітарного університету
Протокол № 3 від 22.11.2022

Ю л і я
ШАРАПАНОВСЬКА

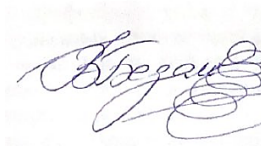
«РЕКОМЕНДОВАНО»

Начальник
навчального відділу

Лариса РАЙЧЕВА

Гарант освітньо-
професійної програми

В і к т о р і я
БЕДАН

Пояснювальна записка

Наскрізна програма практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів фахової передвищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія освітньої програми Психологія. Практика є обов'язковим компонентом підготовки фахівців фахової передвищої освіти і передбачає безперервність та послідовність її проведення з метою одержання необхідного обсягу теоретичних знань, формування професійних вмінь і навичок відповідно до стандартів освіти. Наскрізна програма практик є розгорнутим планом професійної підготовки психологів з врахуванням їхнього теоретичного та практичного навчання, визначає основні аспекти проведення практик, їх системність, послідовність та забезпечує єдиний комплексний підхід до організації та проведення практик.

Наскрізна програма практики для освітнього ступеня фаховий молодший бакалавр, містить два спеціальних курси з практичного навчання здобувачів фахової передвищої освіти, а саме: «Навчальна практики», та «Виробнича практика». Всі вони належать до переліку професійно-орієнтованих дисциплін спеціальності 053 Психологія.

Програма складена відповідно до місця та значення дисциплін за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за напрямом та охоплює всі змістовні модулі, визначені анотацією для кількості годин, відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової перед вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 № 918 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти» та передбачених освітньо-професійною програмою «Психологія».

1. Основні положення

1.1. Місце практик в професійній підготовці випускника

Всі види практики повинні збагатити та поширити загальну професійну підготовку здобувачів та активно сприяти формуванню творчого потенціалу майбутнього спеціаліста, його професійних та виробничих навичок, його ознайомлення з сучасними напрямками роботи психолога відповідно до сучасних запитів та подальшого професійного розвитку особистості психолога.

Дисципліни пов'язані з наступними фундаментальними та професійно орієнтованими дисциплінами: «Академічна доброчесність та професійна етика», «Основи діяльності психологічної служби», «Основи наукових досліджень», «Вступ до спеціальності», «Основи психодіагностики», «Основи психологічної допомоги та консультування», «Основи психологічної реабілітації».

1.2. Мета практик

Загальною метою практик є оволодіння здобувачами сучасними формами і методами організації праці у галузі психології, а також формування у майбутніх фахівців на базі

одержаних у закладі фахової передвищої освіти знань професійних вмінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час виконання конкретної роботи у реальних виробничих і ринкових умовах, виховання потреби у здобувачів систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати на практиці. А саме, **мета навчальної практики** :

- формування професійної позиції психолога, стилю поведінки, світогляду, професійної етики;
- аналіз та вивчення особливостей роботи психолога в установах різного типу;
- забезпечення закріплення та систематизація отриманих знань в процесі вивчення циклу теоретичних дисциплін;
- набуття практичних навичок з наряду підготовки, а також збір матеріалу для виконання індивідуального завдання;
- оволодіння навичками проведення психологічних досліджень при виконанні конкретних практичних завдань;
- набуття навичок просвітницької та психопрофілактичної роботи.

Мета виробничої практики

- поглиблення та закріплення знань, отриманих здобувачами фахової передвищої освіти в процесі вивчення теоретичних курсів;
- набуття та відпрацювання професійних умінь і навичок психолога в закладах проходження практики шляхом проведення психологічної діагностики,
- оволодіння знаннями про психотехніки, психологічний супроводу осіб в умовах закладів середньої освіти, охорони здоров'я, збереження та відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя осіб тощо;
- набуття навичок просвітницької (психопрофілактичної) та дослідницької діяльності;
- збір матеріалу для виконання курсових робіт, передбачених навчальним планом.

Виробнича практика може передбачати проведення окремих наукових досліджень з психологічних проблем з метою набуття здобувачами загальних компетентностей інноваційного характеру та навичок дослідницької діяльності.

Під час проходження комплексу практик майбутній фахівець-психолог закріплює теоретичні знання та отримує практичні навички для подальшої практичної, науково-дослідної діяльності в державних і громадських організаціях та установах.

1.3. Завдання практик

Завдання практик – закласти основи досвіду професійної діяльності, практичних вмінь і навичок, професійних якостей особистості майбутнього фахівця з психології. А саме:

- поглиблення і удосконалення теоретичних знань і встановлення зв'язку з практичною діяльністю;
- розвиток особистісних якостей, необхідних психологу в його професійній діяльності;

- формування професійних умінь і навичок: комунікативних, організаційних, діагностичних, проектувальних, просвітницьких, прогностичних, аналітичних, рефлексивних тощо;

- знайомство з основними типами і видами закладів, в яких надається психологічна допомога різним категоріям населення: освітніми закладами, спеціальними профілактичними закладами, соціальними службами, громадськими організаціями, центрами дозвілля і творчості дітей, закладами літнього відпочинку дітей і підлітками, лікарнями, інклюзивними та реабілітаційними центрами;

- засвоєння сучасних психологічних технік і методів групової та індивідуальної роботи діагностичного, корекційного, консультативного, профілактичного, просвітницького та реабілітаційного характеру з різними категоріями клієнтів у дитячому, молодіжному та дорослому середовищі;

- створення умов для розвитку здібностей і самореалізації здобувачів, для формування індивідуального стилю діяльності;

- формування у здобувачів творчого та дослідницького підходів до професійної діяльності;

- розвиток навичок професійної рефлексії та професійної інтуїції.

- набуття досвіду застосування сучасних інформаційних технологій;

- формування вмінь організації та проведення просвітницької роботи;

Основні завдання навчальної практики:

- закріплення і практичне використання отриманих у процесі навчання теоретичних знань;

- розвиток особистісних професійних здібностей, виховання почуття поваги до професії психолога, персональної відповідальності, засвоєння моделі спеціаліста, якому властиві риси людини з високою внутрішньою культурою і розвинутими професійними якостями;

- початкове накопичення професійного досвіду, поглиблення та вдосконалення знань, умінь, навичок;

- ознайомлення здобувачів із науковими, прикладними та практичними аспектами діяльності психолога; з головними напрямками діяльності психологічних лабораторій; принципами і методами роботи психологів у наукових, освітніх та лікувальних установах; з різними моделями психологічної служби в системі освіти, науки та охорони здоров'я;

- формування навичок спілкування психолога з людьми різного віку та представниками різних верств населення, вивчення індивідуальних вікових особливостей;

- засвоєння етики професійної діяльності психолога;

- розвиток навичок роботи з різними приладами та спеціальною психологічною апаратурою, використання комп'ютерної техніки в своїй професійній діяльності;

- формування у здобувачів творчого, дослідницького підходу до професійної діяльності, набуття ними навичок аналізу результатів своєї праці, потреби в самоосвіті;

- виконання передбачених програмою та індивідуальними планами завдань щодо збирання фактичного матеріалу для підготовки звітів, рефератів, практичних завдань.

Основні напрями організації навчальної практики:

– ознайомлення з організацією та напрямками діяльності психолога в структурних підрозділах установи;

– виконання завдань, передбачених програмою практики;

– збирання матеріалів для звітів, рефератів інших форм практичних завдань.

Зміст і послідовність практики визначається програмою, яка розробляється цикловою комісією зі спеціальності «Психологія».

Основні завдання виробничої практики:

- закріплення і практичне використання теоретичних знань з фахових дисциплін;

- формування професійної ідентифікації майбутніх психологів, їхньої професійної самосвідомості;

- формування вмінь і навичок для реалізації психодіагностичної, профілактичної, розвивальної та психокорекційної функцій психолога;

- формування та закріплення вмінь складати програму дій на основі сформульованих гіпотез.

Ці види практики поглиблюють та практично закріплюють теоретичні знання з усіх дисциплін навчального плану, систематизують фактичний матеріал для складання кваліфікаційного іспиту.

Таблиця 1

Курс	Назва практики	Циклова комісія, що забезпечує організацію	Тривалість практики	Семестр
1	навчальна	Циклова комісія зі спеціальності «Психології»	4 тижні	1 (ПЗСО) 3 (БЗСО)
2	виробнича	Циклова комісія зі спеціальності «Психології»	4 тижні	3 (ПЗСО) 5 (БЗСО)

1.4. Характеристика практик

Навчальна і виробнича практики є обов'язковими компонентами освітньої програми «Психологія» здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю 053 Психологія.

Таблиця 2

Курс	Назва практики	Кількість кредитів	Кількість годин	Семестр	Форма контролю
1	навчальна	6	180	1 (ПЗСО) 3 (БЗСО)	залік
2	виробнича	6	180	3 (ПЗСО) 5 (БЗСО)	залік

1.5. Заплановані результати практик (рівень знань, вмінь та навичок, які мають досягти здобувачі фахової передвищої освіти на кожному етапі практики). Компетентності

та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП).

Навчальна практика:

ІК. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі у галузі професійної діяльності психолога або у процесі навчання, що передбачає застосування основних психологічних теорій та методів, а також положень і методів інших наук, і характеризується певною невизначеністю умов, нести відповідальність за результати своєї діяльності та контролювати інших осіб у певних ситуаціях.

ЗК1. Здатність до врахування суспільно-історичних процесів і закономірностей при здійсненні діяльності.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність працювати в команді, поважати різноманітність та мультикультурність.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК10. Здатність до комунікативної взаємодії, в тому числі державною та іноземною мовами

Спеціальні компетенції:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК7. Навички адаптації до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності.

СК9. Здатність застосовувати інноваційні цифрові технології, інформаційне та програмне забезпечення для вирішення професійних завдань відповідно до спеціалізації.

СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Відповідно до освітньої програми Психологія, заплановані види практик повинні забезпечити досягнення здобувачами фахової передвищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

РН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань, в тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

РН5. Використовувати типові науково-обґрунтовані способи вирішення життєвих проблем та психологічних задач у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати рішення щодо їх розв'язання.

РН7. Емпатійно взаємодіяти та вступати у комунікацію, логічно формулювати думку, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.

РН8. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

РН9. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

РН10. Знати, розуміти та дотримуватись етичних принципів професійної діяльності психолога.

РН11. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, мати громадянську позицію та високу історико-політичну культуру, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.

РН12. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

РН16. Складати та реалізовувати програми психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор тощо, відповідно до вимог замовника.

Виробнича практика

ІК. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі у галузі професійної діяльності психолога або у процесі навчання, що передбачає застосування основних психологічних теорій та методів, а також положень і методів інших наук, і характеризується певною невизначеністю умов, нести відповідальність за результати своєї діяльності та контролювати інших осіб у певних ситуаціях.

ЗК1. Здатність до врахування суспільно-історичних процесів і закономірностей при здійсненні діяльності.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення.

ЗК5. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність працювати в команді, поважати різноманітність та мультикультурність.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК10. Здатність до комунікативної взаємодії, в тому числі державною та іноземною мовами

Спеціальні компетенції:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій для вивчення психологічних особливостей особистості та груп.

СК4. Здатність надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК5. Здатність організовувати та здійснювати психологічно ефективну консультативну діяльність з різними категоріями клієнтів.

СК7. Навички адаптації до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності.

СК9. Здатність застосовувати інноваційні цифрові технології, інформаційне та програмне забезпечення для вирішення професійних завдань відповідно до спеціалізації.

СК10. Здатність вибудовувати траєкторію власного кар'єрного та професійного розвитку.

Відповідно до освітньої програми Психологія, запланована виробнича практика має забезпечити досягнення здобувачами фахової передвищої освіти таких **програмних результатів навчання (РН):**

РН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

РН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань, в тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

РН4. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

РН5. Використовувати типові науково-обґрунтовані способи вирішення життєвих проблем та психологічних задач у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати рішення щодо їх розв'язання.

РН6. Розрізняти вплив біологічних і соціальних факторів на особистість, проводити психологічні дослідження індивідуальних і групових відмінностей серед людей.

РН7. Емпатійно взаємодіяти та вступати у комунікацію, логічно формулювати думку, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.

РН8. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

РН9. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

РН10. Знати, розуміти та дотримуватись етичних принципів професійної діяльності психолога.

РН13. Володіти базовими навичками надання психоконсультативної допомоги

РН14. Надавати психологічну допомогу громадянам, які перебувають у кризових ситуаціях, а також проводити відповідні психокорекційні, реабілітаційні та адаптаційні заходи

РН16. Складати та реалізовувати програми психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор тощо, відповідно до вимог замовника.

2. ЗМІСТ ПРАКТИК

2.1. Навчальна практика здобувачів фахової передвищої освіти

Завдання *навчальної практики* впливають з особливостей напрямів роботи, що впроваджуються в організаціях і установах, до компетенції яких відноситься питання надання психологічної допомоги різним верствам населення. Зважаючи на це, під час проходження практики у відповідних закладах здобувач фахової передвищої освіти повинен закріпити і практично використати теоретичні знання у таких напрямках:

- ознайомитись з нормативною базою діяльності психолога в різних сферах людської діяльності (Положення про психологічну службу в системі освіти України, нормативи часу на основні види роботи практичного психолога, посадова інструкція практичного психолога, Положення про психологічний кабінет та ін.).

- ознайомитися з системою соціально-психологічної служби у таких галузях як медицина, освіта, управління державою, оборона, захист правопорядку, економіка, соціальне забезпечення та інші і основними напрямками діяльності певного закладу чи установи, в якому проходить практика.

- ознайомитись із правами, обов'язками психолога, методами роботи, планами і програмами діяльності практичного психолога відповідного закладу.

- вивчити науково-методичне забезпечення діяльності психолога закладу.

- прийняти участь в організації та проведенні профорієнтаційної роботи (відповідно до контингенту, з яким працює керівник від бази практики).

- ознайомитися з вимогами до ведення службової документації та зберігання інформації практичним психологом, у т.ч. на електронних носіях.

Під час проведення навчальної практики здобувач повинен виявити уміння у таких видах діяльності:

- пропаганда психологічних знань;
- організація науково-дослідницької діяльності;
- організація психодіагностичного обстеження;
- ділове спілкування;
- ведення щоденника практики;
- підготовка та оформлення звіту.

База навчальної практики: загальноосвітні школи, позанавчальні заклади, регіональні психологічні служби, лікувальні установи, реабілітаційні центри, служби зайнятості і працевлаштування, консультативні центри, психологічні центри, центри вивчення громадської думки, волонтерські та громадські організації тощо.

Інформація щодо баз практики оприлюднено на сайті Медичного фахового коледжу Міжнародного гуманітарного університету в розділі [«Договори з базами проходження практики»](#) та в розділі [«Практика»](#)

2.2. Виробнича практика здобувачів фахової передвищої освіти

Як зазначалось, **метою** виробничої практики є формування практичних умінь і навичок здобувачів фахової передвищої освіти із психодіагностики і психологічного консультування. Під час практики передбачається створення умов для:

- оволодіння науковими основами і теоретичними засадами роботи психолога-діагноста і психолога-консультанта на практиці, формування здатностей та умінь вирішувати завдання діяльності фахівця у сфері психологічної допомоги та реабілітації;

- поглиблення здобувачами знань і набуття умінь і навичок у професійній практичній психологічній діяльності.

Здобувачі фахової передвищої освіти зі спеціальності «Психологія», спираючись на базові знання, уміння та навички, отримані протягом навчання у Медичному фаховому коледжі, повинні оволодіти майбутньою професією, виконуючи функції психолога-діагноста і психолога-консультанта безпосередньо у різних наукових, освітніх та лікувальних установах (навчальних закладах, позанавчальних установах різного напрямку, клініках соматичних і психічних захворювань, психологічних, консультативних та реабілітаційних центрах, соціально-психологічних службах, центрах працевлаштування і вивчення громадської думки та інших сферах діяльності людини).

Основними завданнями виробничої практики є:

- закріплення і практичне використання теоретичних знань;
- розвиток особистісних професійних здібностей, виховання почуття поваги до професії психолога, персональної відповідальності, засвоєння моделі спеціаліста, якому властиві риси людини з високою внутрішньою культурою і розвинутими професійними якостями; поглиблення та вдосконалення знань, умінь, навичок;

- ознайомлення здобувачів з науковими, прикладними та практичними аспектами діяльності психолога (психодіагностика, консультування); принципами і методами роботи психологів в наукових, освітніх та лікувальних установах; з різними моделями психологічної служби в системі освіти, науки та охорони здоров'я; з принципами і нормами використання комп'ютерної техніки в професійній діяльності;

- формування навичок спілкування психолога з людьми різного віку та представниками різних верств населення, вивчення індивідуальних вікових особливостей;

- засвоєння етики професійної діяльності психолога;

- вироблення у здобувачів творчого, дослідницького підходу до професійної діяльності, набуття ними навичок аналізу результатів своєї праці, формування потреби в самоосвіті;

- виконання передбачених, програмою та індивідуальними планами завдань щодо спостереження і аналізу психологічної діагностики і психологічних консультацій, які проводить фахівець-психолог (керівник від бази практики), а також підбір необхідного матеріалу, проектування та самостійне проведення психодіагностики і консультацій на задану тему.

- закріпити знання про принципи і методи роботи психологічної служби, роботи психологів у освітніх, наукових та лікувальних установах, основні завдання діяльності психологічної служби в різних організаціях та установах.

– реалізувати під час практики наукові, прикладні та практичні аспекти діяльності психолога.

– засвоїти основні види роботи шкільного психолога: психологічна просвіта, психопрофілактика, психологічне консультування, психодіагностика, психокорекція, психологічна реабілітація та прогностика з метою сприяння повноцінному особистісному, інтелектуальному, моральному, фізичному розвитку дітей.

– вивчити особливості організації психодіагностичної і консультативної роботи в психологічних центрах, психологічних студіях, громадських організацій, інклюзивно-ресурсних центрах тощо.

Проходження виробничої практики передбачає:

– знайомство з особливостями професійної діяльності практикуючого психолога на конкретному робочому місці;

– аналіз робочого часу психолога та визначення тієї її частини, яка відводиться на проведення психодіагностики і психологічного консультування;

– виявлення основної проблематики психологічного консультування;

– спостереження за проведенням психологічної консультації фахівцем-психологом;

– одержання практикантом індивідуального завдання на проведення самостійних консультацій (індивідуальної та групової).

– збір необхідної інформації та матеріалів для консультацій;

– погодження проекту консультації з практикуючим психологом;

Підготовка звітної документації (щоденник практики, психодіагностична карта, звіт, характеристика із місця проведення практики).

База виробничої практики: загальноосвітні навчальні заклади; загальноосвітні навчальні заклади для дітей з вадами психофізичного розвитку; позашкільні заклади освіти; центри соціально-психологічної реабілітації населення; психіатрична лікарня; психологічні служби ЗО; служби зайнятості; недержавні центри психологічної допомоги.

Інформація щодо баз практики оприлюднено на сайті Медичного фахового коледжу Міжнародного гуманітарного університету в розділі [«Договори з базами проходження практики»](#) та в розділі [«Практика»](#)

3. БАЗИ ПРАКТИК

Практика здобувачів Медичного фахового коледжу Міжнародного гуманітарного університету проводиться на базах практики, діяльність яких відповідає напряму підготовки здобувачів та може забезпечити усі необхідні умови для виконання програми практики.

Здобувачі, відповідно до «Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти Медичного фахового коледжу Міжнародного гуманітарного університету» можуть самостійно з дозволу керівника практики від циклової комісії та за погодженням голови циклової комісії зі спеціальності «Психологія» підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його як базу практики.

З базами практик Медичного фахового коледжу Міжнародний гуманітарний університет завчасно укладає договори на проведення практики за затвердженою формою.

Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може охоплювати період конкретного виду практики або діяти протягом 5 років.

На основі укладеного довгострокового чи короткострокового договору, здобувачу / групі здобувачів видається направлення на практику.

Бази практики зобов'язуються:

1. Прийняти здобувачів на практику згідно з календарним планом.
2. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.
3. Створити необхідні умови для виконання здобувачами освіти програми практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.
4. Забезпечити здобувачам умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці.
5. Надати студентам-практикантам і керівникам практики від 30 можливість користуватися бібліотекою, психологічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.
6. Забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, правил внутрішнього розпорядку повідомляти керівництво Медичного фахового коледжу.
7. Після закінчення практики дати характеристику на кожного студента-практиканта, в якій відобразити якість підготовленого ним звіту.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКАМИ

4.1. Організація практик

Відповідальність за організацію, навчально-методичне забезпечення і проведення всіх видів практик, а також безпосередній контроль за ними, покладається на циклову комісію зі спеціальності «Психологія» та відповідальних осіб базових організацій та установ.

Перед початком всіх видів практик у Медичному фаховому коледжі керівництвом за участю Голови циклової комісії проводяться настановні збори, у яких беруть участь студенти-практиканти та їх керівники від циклової комісії. Відповідальний за проведення практики від циклової комісії знайомить присутніх з наказом ректора Міжнародного гуманітарного університету (за поданням директора Медичного фахового коледжу), змістом практик та вимогами щодо їх проходження, правами та обов'язками здобувачів і їх керівників.

Для кожної бази практики з числа здобувачів призначається староста. На зборах в обов'язковому порядку проводиться інструктаж із техніки безпеки, на якому пояснюються правила поведінки здобувачів під час їхнього перебування на практиці. Здобувачі, які не пройшли інструктаж з техніки безпеки, до проходження практики не допускаються.

Перед початком кожного з видів практики керівники надають здобувачам необхідні документи (направлення, щоденник, календарний план, індивідуальні завдання, методичні

рекомендації щодо проходження практик та інші документи). Також керівники практик повідомляють здобувачам про систему звітності, форми і методи контролю та критерії оцінювання результатів проходження практики.

Керівники практики від циклової комісії в тісному контакті з керівниками від бази практики забезпечують високу якість її проходження згідно до програми практики.

4.1. Організація проведення навчальної практики

У перший день навчальної практики здобувачі прибувають на місце проходження практики, де їх зустрічає керівник від бази практики та знайомить з адміністрацією, історією закладу, його традиціями та структурою.

Упродовж наступних одного-двох днів здобувачі складають графік відвідування місця проходження практики: зазначається дата, години та місце знаходження практиканта на базі практики. Одна копія графіка подається керівникові практики від циклової комісії зі спеціальності «Психологія» Медичного фахового коледжу для контролю.

Протягом першого тижня здобувачі-практиканти знайомляться з діяльністю закладу (базою практики): ознайомлення зі структурою бази практики. Вивчення функціонально-посадових інструкцій, знайомство з організацією та діяльністю психологічної служби; вивчення напрямків, способів роботи, ознайомлення з нормативною базою, звітною документацією конкретної психологічної служби; вивчення і аналіз побудови робочого плану психолога бази практики, опис видів його діяльності та функціональні обов'язки; ознайомлення з методичними розробками, підручниками.

Щоденник спостережень під час практики ведеться у довільній формі. Його має право оглянути лише керівник практики від циклової комісії. Оформлення звітних документів входить в час проходження практик, їх перевіряють і затверджують (крім щоденника спостережень) керівники практики від бази та університету.

4.2. Організація проведення виробничої практики

У перший день виробничої практики здобувачі прибувають на місце проходження практики, де їх зустрічає керівник та знайомить з базою практики. Упродовж наступних одного-двох днів здобувачі складають календарний план роботи, скориставшись запропонованим зразком у Робочих програмах практики, у якому повинні бути детально (по датах та годинах) описані всі види роботи здобувача під час проходження практики. У графіку відвідування зазначається дата, години та місце знаходження практиканта на базі практики. Один примірник графіка подається керівникові практики від циклової комісії для контролю.

Упродовж всієї практики здобувачі ведуть щоденник спостережень (нотатки), у якому занотовують результати спостережень за досліджуваними, свої враження про роботу психолога, зауваження щодо ходу практики тощо. Щоденник ведеться у довільній формі. Його має право оглянути лише керівник практики від циклової комісії.

Збираючи емпіричний матеріал, здобувачі демонструють свої вміння добирати адекватні методики дослідження, користуватися ними, опрацьовувати отримані дані та інтерпретувати їх. Підбір методик дослідження обов'язково узгоджується з керівником

практики від циклової комісії. Опрацьований емпіричний матеріал повинен бути представлений у вигляді таблиць, придатних для подальшого математико-статистичного опрацювання, яке повинно включати порівняльний та кореляційний аналіз. Крім кількісного аналізу здобувачі-практиканти повинні представити також якісний аналіз отриманих даних та їх психологічну інтерпретацію.

Ефективність психокорекційного процесу в значній мірі залежить від вміння психолога скласти психокорекційну програму. При цьому необхідно врахувати наступні методичні вимоги: чітко сформулювати основні цілі психокорекційної роботи; виділити коло задач, які повинні конкретизувати основну мету; визначити зміст корекційних занять з урахуванням структури дефекту та індивідуально-психологічних особливостей досліджуваного, розвитку провідного виду діяльності, визначити форму роботи (групова, індивідуальна), підібрати відповідні методи і техніки з урахуванням вікових, інтелектуальних можливостей досліджуваного, розробити методи аналізу оцінки ефективності психокорекційного процесу.

4.3. Керівництво практиками

Організацію проведення практики студентів, контроль за її проходженням здійснюють ректорат МГУ, деканат Медичного фахового коледжу, циклова комісія зі спеціальності «Психологія» та керівники баз практики, у розпорядження яких направлені здобувачі фахової передвищої освіти.

Ректор МГУ за поданням рапорту Директора Медичного фахового коледжу для організації практики видає наказ, яким визначається база практики, до якої направляються здобувачі та їх кількість. Цим же наказом призначаються керівники практики від циклової комісії, затверджуються графіки здійснення контролю за її проходженням та забезпечується підготовка навчально-методичних матеріалів для її проведення.

Витяги з наказу за сім днів до початку практики направляються до відповідних баз практики. Відповідальність за організацію, навчально-методичне забезпечення і проведення практики, а також безпосередній контроль за нею, покладається на циклову комісію зі спеціальності «Психологія» та відповідальних осіб базових організацій та установ.

5. Критерії диференціації оцінок з практики. Форми та методи контролю

Поточний контроль

Керівник практики від бази практики контролює:

- ведення щоденника практики здобувачем фахової передвищої освіти;
- виконання здобувачем робіт за календарним графіком робочої програми практики;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку;
- якість складання звітної документації.

Керівник практики від циклової комісії контролює:

- готовність до проходження практики та своєчасність прибуття здобувача фахової передвищої освіти до місця проходження практики;
- готовність здобувача до проходження практики та виконання робіт за календарним

графіком робочої програми практики;

- виконання здобувачем освіти індивідуального завдання;
- якість складання здобувачем фахової передвищої освіти звітної документації.

Підсумковий контроль

Керівник практики від бази практики:

- складає відгук за результатом проходження практики здобувачем фахової передвищої освіти, відмічає в ньому стан виконання програми практики, відношення до роботи, дотримання трудової дисципліни, ступінь оволодіння професійними навичками;

- перевіряє звітну документацію, затверджує щоденник практики та звіт про проходження практики, виставляє оцінку роботи здобувача фахової передвищої освіти за результатами проходження практики.

Керівник практики від циклової комісії:

рецензує звітну документацію здобувача фахової передвищої освіти з практики та складає висновок з оцінкою звітної документації.

Комісія з захисту результатів практики:

проводить диференційований залік відповідно до критеріїв оцінювання (табл. 4; 5) на підставі доповіді здобувача фахової передвищої освіти, звітної документації, відгуку керівника практики від бази практики, висновку керівника практики від циклової комісії.

Таблиця 4

Критерії оцінювання звітної документації проходження практики

Виконання календарного графіку проходження практики та завдань керівників практики	
Відмінно А (90-100)	у повному обсязі виконано завдання практики (за календарним графіком проходження практики, а також видані як керівником від циклової комісії, так і на базі практики), що відображено у звіті та щоденнику практики
Добре В (82-89)	майже у повному обсязі виконано завдання практики (за календарним графіком проходження практики, а також видані як керівником від циклової комісії, так і на базі практики), що відображено у звіті та щоденнику практики
Задовільно С (74-81) D (64-73)	частково виконано завдання практики (за календарним графіком проходження практики, а також видані як керівником від циклової комісії, так і на базі практики), що відображено у звіті та щоденнику практики
Не задовільно Е (60-63) Fх (35-59)	не виконано або виконано не в значній мірі завдання практики (за календарним графіком проходження практики, а також видані як керівником від циклової комісії, так і на базі практики)
Оформлення звітної документації (ЗД)	

Відмінно А (90-100)	ЗД включає всі необхідні компоненти та містить відомості про виконання усіх розділів робочої програми; ЗД містить відомості, що можуть бути використані при виконанні НДР (науково-дослідну роботу); ЗД оформлено з додержанням усіх вимог
Добре В (82-89)	ЗД включає всі необхідні компоненти та містить відомості про виконання усіх розділів робочої програми; ЗД містить базові відомості, що можуть бути використані при виконанні НДР, але оформлення ЗД має незначні недоліки
Задовільно С (74-81) D (64-73)	ЗД містить лише часткові відомості про виконання розділів програми практики; ЗД містить часткові відомості, що можуть бути використані при виконанні НДР; ЗД включає не всі необхідні компоненти; ЗД має значні недоліки в оформленні
Не задовільно Е (60-63) Fх (35-59)	ЗД не містить відомостей про виконання усіх розділів програми практики, та/або ЗД не відповідає вимогам до оформлення, та/або ЗД містить велику кількість помилок, та/або ЗД не має більшість необхідних компонентів

Виконання індивідуального завдання (ІЗ)

Відмінно А (90-100)	ІЗ виконано у повному обсязі та висновки виконаного ІЗ є правильними і обґрунтованими та використано необхідні теоретичні, нормативні джерела та продемонстровано зв'язок питання з сучасним станом зарубіжної та вітчизняної практики
Добре В (82-89)	ІЗ виконано у повному обсязі та висновки виконаного ІЗ є правильними, але недостатньо обґрунтованими та/або не використано усі необхідні теоретичні, нормативні джерела та/або не продемонстровано зв'язок питання з сучасним станом зарубіжної та вітчизняної практики
Задовільно С (74-81) D (64-73)	ІЗ виконано у неповному обсязі та/або мають місце окремі помилки у висновках виконаного ІЗ за умови задовільного обґрунтування з використанням окремих теоретичних, джерел
Не задовільно Е (60-63) Fх (35-59)	ІЗ не виконано або ІЗ виконано неправильно або має місце плагіат у результатах виконання ІЗ; не містить будь-якого обґрунтування висновків

Доповідь під час захисту результатів практики

Відмінно А (90-100)	доповідь є лаконічною, конкретною, інформативною та переконливою; продемонстровано вільне володіння професійною термінологією; продемонстровано досягнення запланованих результатів практичного навчання; надані правильні, чіткі, повні відповіді на всі поставлені комісією запитання
Добре В (82-89)	доповідь в основному є лаконічною, конкретною, інформативною та переконливою; продемонстровано вільне володіння професійною термінологією; продемонстровано досягнення запланованих результатів практичного навчання; надано правильні, чіткі, проте неповні відповіді на запитання комісії
Задовільно С (74-81) D (64-73)	доповідь здебільшого не відповідає вимогам, які стосуються захисту звіту (результатів практики), та/або надані частково правильні, нечіткі, неповні відповіді, або відповідь не на всі поставлені запитання; продемонстровано задовільне досягнення запланованих результатів практичного навчання
Не задовільно Е (60-63) F _x (35-59)	доповідь беззмисловна або відсутня як така; та/або відповіді на поставлені запитання відсутні; відсутня демонстрація досягнення запланованих результатів практичного навчання

Примітки:

1) до захисту допускається здобувач фахової передвищої освіти, який отримав позитивну характеристику (відгук) за місцем проходження практики;

2) несвоєчасне отримання направлення на практику, несвоєчасне прибуття на базу практики; істотне порушення умов проходження практики; несвоєчасне подання звітних матеріалів; несвоєчасний захист практики тягне віднімання 5 балів (за кожен випадок);

3) пропозиції щодо оцінювання певними балами (від 2 до 5) виконання завдань практики, індивідуального завдання, оформлення звітної документації надаються керівником практики від циклової комісії з урахуванням відгуку осіб, які перевіряли проходження практики (за наявності);

4) оцінка за доповідь виставляється за її результатами під час захисту результатів практики;

5) отримана сума балів множиться на 5, отриманий добуток (оцінка за 100-бальною шкалою) переводиться в 7-бальну шкалу (від F до A) та заноситься до залікової відомості та залікової книжки здобувача фахової передвищої освіти.

Оцінки виставляються згідно структури модульного заліку по 100 бальній системі

Таблиця 5

ВСЬОГО ОЦІНОК	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
			залік
	90-100	A	зараховано
	82-89	B	
	74-81	C	
	64-73	D	

	60-63	Е	
	35-59	FX	не зараховано

Обговорено на засіданні циклової комісії
зі спеціальності «Психологія»
протокол № _____ від _____ 2022 року.

Голова циклової комісії
зі спеціальності «Психологія»

Вікторія БЕДАН